

Villreinnemnda for Rondane og Sølknkletten

PROTOKOLL - MØTE I VILLREINNEMNDA FOR RONDANE OG SØLNKLETTEN - Dombås hotell 08.02.2024, KL. 10.45-12.00

Møtegodtgjørelse

Møteforberedelse: 1 time

Møte: 5.5 timer (onsdag) + 3.5 timer (torsdag)

I alt: 10 timer

Tilstede:

Kommune	Medlemmer	Møtt	Varamedlemmer	Møtt
Alvdal	Ingvar Martin Brohaug	X	Oda Grøtting	
Dovre	Odd Leif Angård	X	Gunvor Gauteplass	
Folldal	Solvår Brustad Lilleeng	X	Bjørn Brendbakken	
Hamar	Ivar Skramstad	X	Edel Hoelstad	X
Nord-Fron	Jan Roger Bøe Øien		Marthe Dybdalen	X
Rendalen	Britt Thorshaug Granrud	X	Tore Håkon Furulund	
Ringebu	Laila Bårdsløkken	X	Arne Fossmo	
Ringsaker	Kjersti Røhnebæk	X	Thomas Eriksen	
Sel	Solveig Nymoen	X	Erling Lusæter	X
Stor-Elvdal	Kjell Ivar Lind		Ellen Cathrine Burchardt	X
Sør-Fron	Else Mari Bjørke		Hans Mathias Ulberg	
Øyer	Bjørner Killi	X	Unni Staum	
Åmot	Vidar Helgesen	X	Ingebjørg Dybvin	X
SFIN	Tom Hjemseteren			
Sekretær	Marit Vorkinn	X		

SAKER:	
	GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE
2024/3	KONSTITUERING: VALG AV LEDER OG NESTLEDER
2024/4	DELEGERING - ARBEIDSUTVALG
2024/5	VEDTAKSREGLEMENT
2024/6	MØTEPLAN 2020
2024/7	STOR-ELVDAL - UTVIDELSE AV PLANGRENSA FOR IGANGSATT REGULERINGSPLAN
2024/8	ÅMOT - FRADELING AV AREAL OG BYGNINGER FRA LANDBRUKSEIENDOM
2024/9	UTLYSING AV TILTAKSMIDLER
2024/10	EVENTUELT

Møtet ble ledet av sekretær for nemnda, Marit Vorkinn, fram til leder var valgt. Solveig Brustad Lilleeng ledet møte fra sak 3.

GODKJENNING AV INNKALLING OG SAKLISTE

Innkalling og sakliste ble godkjent.

Det ble bekreftet at offentlighetslova gjelder for Villreinnemndas virksomhet. Protokoll fra møtene ligger offentlig tilgjengelig på [Rondane | Villrein](#). Her ligger også årsmeldingene.

Det ble understreket hvor viktig det er å ha en god dialog med omverdenen, og skape oppmerksomhet om de sakene nemnda jobber med. Årsmeldinga fra nemnda distribueres til mange lokale aktører, inkludert kommunene og lokalaviser. Det ble foreslått og vedtatt at også protokollen fra nemndsmøtene sendes til postmottak i kommunene.

2024/3 KONSTITUERING: VALG AV LEDER OG NESTLEDER

SAKSOPPLYSNINGER

Nemnda velger selv leder og nestleder. Andre funksjoner har ikke vært aktuelle til nå i nemnda. Lederen leder nemndas møter. Lederen og til dels nestlederen stiller av og til på ulike møter og samlinger der nemnda er invitert. Lederen svarer også på mediahenvendelser.

VURDERING

Leder i siste periode har vært Jørund Båtstad fra Sel, med Solvår Brustad Lilleeng, Follidal som nestleder. Jørund Båtstad har nå gått ut av nemnda, mens Solvår Brustad Lilleeng fortsetter.

Det har vært tradisjon for at ledervervet har skiftet mellom Gudbrandsdalen og Østerdalen.

Det er viktig at leder og nestleder har god kjennskap til arbeidsfeltet. Erfaring fra nemndas arbeid er derfor en fordel.

FORSLAG TIL VEDTAK

Legges fram uten tilråding.

NEMNDAS BEHANDLING

Solvår Brustad Lilleeng, Follidal, ble foreslått som leder.
Bjørner Killi, Øyer, ble foreslått som nestleder.

Det ble ikke fremmet forslag om andre kandidater.

VEDTAK

Leder og nestleder ble valgt ved akklamasjon.

2024/4 DELEGERING – ARBEIDSUTVALG

De økonomiske rammene for villreinnemnda er begrensa, og har de siste årene gitt rom for fire ordinære styremøter. Villreinnemnda i Rondane og Sølknkletten har svært mange saker på høring som gjelder arealforvaltning, både fra nasjonalparkstyret og kommunene. Høringsfristene er normalt fire til seks uker, slik at mange saker må behandles mellom de ordinære styremøtene.

Nemnda har derfor i flere år hatt et arbeidsutvalg bestående av leder, nestleder og representanten fra den kommunen saken gjelder. Der saken gjelder flere kommuner, har det vært praksis for at alle kommunale representanter har deltatt. Møter i arbeidsutvalget har i siste periode foregått på Teams eller pr. mail.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det opprettes et arbeidsutvalg for å behandle saker mellom ordinære nemndsmøter bestående av leder og nestleder som faste medlemmer, samt nemndsmedlem fra den kommunen saken gjelder.

Der saken gjelder flere kommuner innkalles nemndsmedlemmer fra alle kommunene.

Saksinnstillingen til AU-møtene sendes alle styremedlemmer i forkant, med mulighet også for andre styremedlemmer til å gi innspill pr. mail. Saken avgjøres imidlertid av medlemmene i AU.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er viktig at alle medlemmer har anledning til å uttale seg om sakene som sendes til arbeidsutvalget, selv om avgjørelsen tas av arbeidsutvalget.

VEDTAK

Det opprettes et arbeidsutvalg for å behandle saker mellom ordinære nemndsmøter bestående av leder og nestleder som faste medlemmer, samt nemndsmedlem fra den kommunen saken gjelder.

Der saken gjelder flere kommuner innkalles nemndsmedlemmer fra alle kommunene.

Saksinnstillingen til AU-møtene sendes alle styremedlemmer i forkant, med mulighet også for andre styremedlemmer til å gi innspill pr. mail. Saken avgjøres imidlertid av medlemmene i AU.

Vedtaket var enstemmig.

2024/5 VEDTAKSREGLEMENT

Villreinnemnda er opprettet ved forskrift, men forskriften sier ikke noe om hvor mange medlemmer som må være til stede for at et vedtak skal være gyldig, eller om leder har dobbeltstemme. Juridisk avdeling hos Statsforvalteren i Innlandet har heller ikke funnet noe felles reglement for statlige nemnder.

Det foreslås derfor at nemnda følger kommunelovens bestemmelser. I kommuneloven § 11-9 er folkevalgte organer vedtaksføre om minst halvparten av organet er til stede. Videre at møtelederens stemme er avgjørende ved stemmelikhet.

FORSLAG TIL VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten 2024-2027 er vedtaksdyktig når minst halvparten (7) av kommunene er representert på møtet. På møter i arbeidsutvalget skal alle medlemmer av utvalget være representert.

Møtelederens stemme er avgjørende ved stemmelikhet.

NEMNDAS BEHANDLING

Det ble stilt spørsmål ved om sju representanter var tilstrekkelig, eller om det burde være flere representanter til stede for å få et gyldig vedtak. Et argument mot dette er at nemnda har begrensa med midler og dermed få møter, slik at det er viktig å få gyldige vedtak når møter først avholdes.

§11-7 i Kommuneloven som legges til grunn for nemndas arbeid, tolkes slik at møter enten holdes fysisk eller i sin helhet på Teams. Det er ikke anledning til å la noen representanter delta på Teams når møtene holdes fysisk. Varamedlem innkalles ved forfall til fysiske møter.

Styrepapirer sendes ut ei uke før møte.

Protokoller fra møtene sendes ut til alle møtedeltakere med en ukes frist for tilbakemelding. Dersom det ikke mottas tilbakemeldinger, regnes protokollen som godkjent.

VEDTAK

Villreinnemnda for Rondane-Sølnkletten 2024-2027 er vedtaksdyktig når minst halvparten (7) av kommunene er representert på møtet. På møter i arbeidsutvalget skal alle medlemmer av utvalget være representert.

Møtelederens stemme er avgjørende ved stemmelikhet.

Vedtaket ble fattet mot en stemme (Ringsakers representant).

2024/6 MØTEPLAN FOR 2024

Årets tildelingsbrev er ennå ikke kommet, slik at budsjettrammene i skrivende stund ikke er kjent. Ut fra erfaringene fra siste periode har nemnda i 2024 neppe økonomi til mer enn tre ordinære møter og en to-dagers samling. Samlinger over to dager har vært kombinert med befaring, der vi har reist ut til et område for å bli bedre kjent. Vanligvis har vi hatt med representanter fra de kommunene vi besøker, for å få orienteringer om aktuelle saker og kommunens syn.

Villreinnemnda har hatt de fleste møtene på Venabygdsfjellet, siden dette blir relativt midt i nemndsområdet. Møtene har startet ved 16.00-tida med middag. Dette har gjort at deltakerne i mindre grad har måttet ta seg fri fra ordinært arbeid.

Under Koronaepidemien ble flere av nemndsmøtene gjennomført på Teams. Med Teams sparer en selvsagt mye reisetid og møtene er effektive, men erfaringen er at det blir lite diskusjoner. Det foreslås derfor to fysiske møter for nemnda på våraparten og to møter på høsten.

Nemnda skal før 1. mai godkjenne fellingstillatelser for 2024 i de tre villreinområdene (Rondane nord, Rondane sør og Sølnekletten). Nemnda må derfor ha et møte så nær opp til 1. mai som mulig.

Med opplæringsdagene 7. og 8. februar der både ordinære medlemmer og varamedlemmer deltar, vil det ikke være økonomisk rom for en to-dagers befaring på høsten, slik en har hatt de tre siste årene. Det vil imidlertid være mulig med en en-dags befaring i et aktuelt område, kombinert med et styremøte.

FORSLAG TIL VEDTAK

Møtedatoene for de tre siste møtene er forslag. Det kan hende at det er andre ukedager som passer bedre enn torsdager. Forslagene viser imidlertid hvilke perioder det er aktuelt å ha møter i, basert på erfaringer med bl.a. saksinnngang.

Forslag til dato for styremøter 2024:

- Torsdag 8. februar, Dombås hotell
- Torsdag 25. april (Alt. Onsdag 24. april). Venabygdsfjellet, møtestart 16.00
- Torsdag 5. september. Kombineres med befaring i et aktuelt område. Møtestart kl. 14.00
- Torsdag 7. november. Venabygdsfjellet, møtestart 16.00. (Budsjettavhengig, evt. Teams-møte).

NEMNDAS BEHANDLING

Budsjett for villreinnemnda i 2024 blir 650.000 kr., dvs. det samme som i 2023.

29.april ble foreslått som alternativ møtedato i slutten av april. Det ble stemt over tre alternativer:

Onsdag 24.april: 4 stemmer

Torsdag 25.april: 3 stemmer

Mandag 29.april: 5 stemmer

Ringsakers representant fremmet forslag om å ha møtestart kl.12.00. Det ble stemt over to alternativer:

Møtestart kl. 12.00: 2 stemmer

Møtestart kl. 16.00: 8 stemmer

VEDTAK

Dato for styremøter 2024:

- Torsdag 8. februar, Dombås hotell (avholdt)
- Mandag 29.april. Venabygdsfjellet, møtestart 16.00
- Torsdag 5. september. Kombineres med befaring i et aktuelt område. Møtestart kl. 14.00
- Torsdag 7. november. Venabygdsfjellet, møtestart 16.00. (Budsjettavhengig, evt. Teams-møte).

2024/7 STOR-ELVDAL – UTVIDELSE AV PLANGRENSA FOR IGANGSATT REGULERINGSPLAN

SAKSOPPLYSNINGER

I 2022 ble det sendt ut varsel om igangsetting av reguleringsplan for hytteområdet Tryvang Øst, Fåfengveien sør, i Stor-Elvdal kommune. Da omfattet planområdet 33 fritidseiendommer, og hadde et areal på ca. 105 daa. Hensikten med planen er detaljregulering for høy standard med innlagt vann og avløp, samt utvidelse av areal for bebyggelsen på hver tomt. Det planlegges ikke en økning i antall hyttetomter eller endring av friluftsområder.

Etter at oppstartsvarsel ble sendt ut har flere gitt tilbakemelding om at de ønsker å være med i det videre arbeidet; Malmlaft Eiendom AS med 24 tomter, og andre privatpersoner med 9 tomter. Ikke alle er innlemmet i planarbeidet (se figur 1). Det er ikke oppgitt noen årsak til dette.

Det ønskes innspill til at plangrensen endres, dvs. at flere hytter er tatt med i planområdet.

som helhet, og mulige samla effekter, jfr. Nml §10.

Ut fra den sårbare situasjonen for villreinen i Rondane, dokumentert i forskningsrapporter og gjennom arbeidet med kvalitetsnormen for Villrein, vil nemnda frarå endringer av gjeldende reguleringsbestemmelser som øker bruken av hyttene vesentlig.

VURDERING

Forrige villreinnemnd ga en generell uttale ved oppstart av planen, da det ikke forelå konkrete forslag til endring av reguleringsbestemmelsene. De konkrete endringene vil bli vurdert av ny nemnd når planen kommer på høring.

Forrige nemnds uttale ved oppstart er dekkende også når planområdet utvides til å gjelde flere hytter. Det foreslås derfor at nemnda sender en enkel mail der det vises til nemndas uttale fra planoppstart, og at nemnda ikke har merknader til at planområdet utvides.

FORSLAG TIL VEDTAK

Det sendes en enkel mail til tiltakshaver med følgende innhold:

Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen viser til uttale ved oppstart for planen, oversendt 13.09.2022. Villreinnemnda har ikke merknader til at planområdet utvides.

NEMNDAS BEHANDLING

Det har vært stort fokus på Fampenområdet, og det er gjennomført egne registreringsprosjekter for området, se [NINA Brage: Villreinen i Rondane sørområde - Fampen. Status og arealbruk](#)

VEDTAK

Det sendes en enkel mail til tiltakshaver med følgende innhold:

Villreinnemnda for Rondane og Sønkleppen viser til uttale ved oppstart for planen, oversendt 13.09.2022. Villreinnemnda har ikke merknader til at planområdet utvides.

Vedtaket var enstemmig.

2024/8 ÅMOT – FRADELING AV AREAL OG BYGNINGER FRA LANDBRUKSEIENDOM

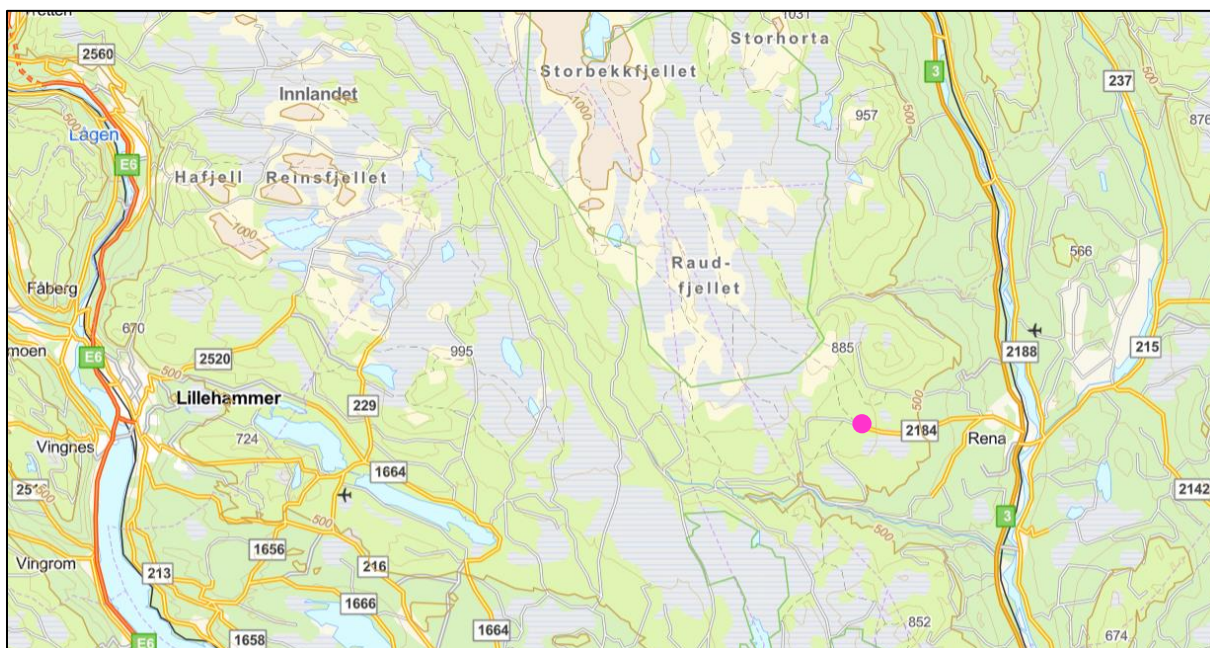
SAKSOPPLYSNINGER

Åmot kommune har mottatt søknad om fradeling av areal (1.2 daa) og bygninger fra eksisterende landbrukseiendom. Det er tre andre bygg på eiendommen, ett av disse fungerer også som fritidshus. Kommunen er forespurt om status for de to andre bygningene:

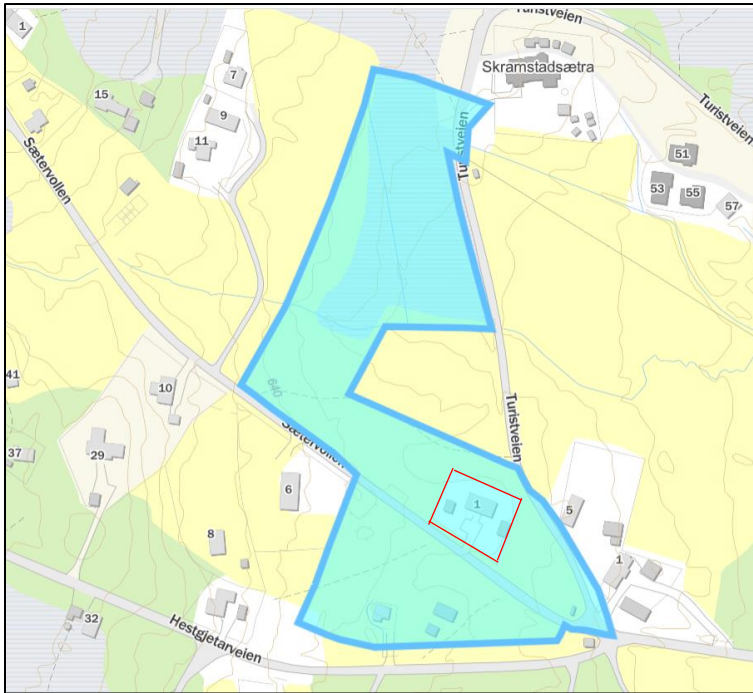
Den minste av disse to bygningene er i matrikkelen registrert som «garasje, uthus, anneks til fritidsbolig», men den er også SEFRAK-registrert som fjøs fra 1800-tallet. ... Den største av disse to bygningene er registrert som «annen landbruksbygning» i matrikkelen».

Fradelingen er i strid med gjeldende reguleringsplan. Det omsøkte arealet ligger på den gamle setervollen på Skramstadsætra, og er avsatt til landbruksformål med hensynssone for bevaring av kulturlandskap landbruk. Kommunedirektøren er i utgangspunktet negativ til at gamle setervoller fradeles for å evt. selge disse som fritidseiendommer innenfor et område som er avsatt til «landbruk med bevaring av kulturlandskap», bl.a. av presedenshensyn.

Søknaden begrunnes med at Sætervollen 1 har vært brukt som fritidseiendom siden 60-tallet, og at bygningene er registrert som fritidsbebyggelse i matrikkelen.

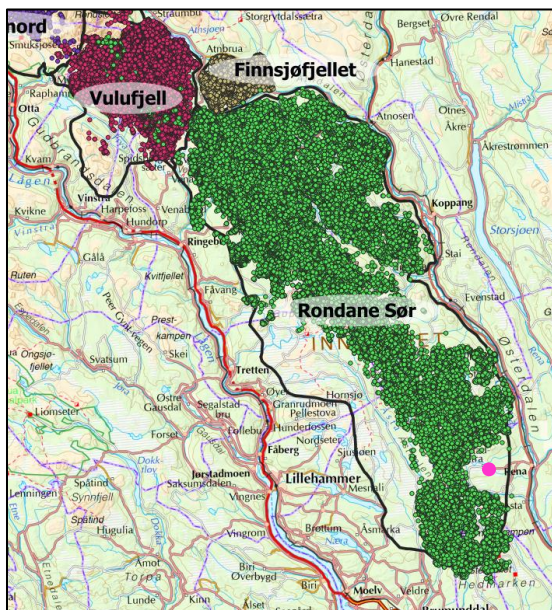
Figur 3. Oversiktskart. Lilla prikk viser omtrentlig plassering av omsøkt eiendom

Figur 4. Blått område viser området for nåværende eiendom. Rødt rektangel viser areal/bygninger som ønskes fradelt.

Saken har vært behandlet etter jordloven to ganger tidligere. Hovedutvalget for landbruk og utmark (HULU) ga i 2021 avslag på søknaden. Avslaget ble påklaget. HULU opprettholdt avslaget og saken ble derfor sendt over til Statsforvalteren i Innlandet som opprettholdt kommunens avslag. I 2023 ble det sendt ny søknad på samme fradeling, som HULU da godkjente, mot kommunedirektørens tilråding.

Villreins arealbruk

Figur 5. GPS-registreringer villrein i perioden 2009-oktober 2023 Rondane Sør: 33 individer og 226 587 posisjoner (varierende antall merka individer pr. år). Lilla prikk viser omtrentlig plassering av omsøkt eiendom

I arbeidet med å klassifisere de nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnormen for villrein ble et område ved Skramstadsetra vurdert til å være et såkalt fokusområde [Kunnskapsgrunnlaget for delnorm 3 i Rondane \(arctis.com\)](#). Fokusområder omfatter områder hvor det er, eller man mistenker at det kan bli, utfordringer for villreinen som skyldes arealinngrep og menneskelig aktivitet. Dette skyldes ferdselen ut fra området og inn i villreinens leveområder. Dette ble ikke vurdert til å være en stor utfordring nå, «*men ved evt. utbygging med flere hytter kan situasjonen endre seg*». (Det er meldt oppstart på flere reguleringsplaner for hyttebygging i Åmot Vestfjell).

Dispensasjoner fra arealplaner

Villreinnemnda får en rekke dispensasjonssaker på høring. Siden dette er første sak for den nye nemnda, så tas en grundigere gjennomgang av regelverket for dispensasjoner enn normalt. Statsforvalteren i Innlandet har i samarbeid med Innlandet fylkeskommune, NVE og Statens vegvesen utarbeidet en veileder for kommunene ved behandling av dispensasjonssaker etter Plan- og bygningslova kap. 19. for den som ønsker å sette seg grundigere inn i dette fagstoffet. [Rapport \(statsforvalteren.no\)](#). I følgende avsnitt finner dere noen hovedpunkter.

Kommunens mulighet for å innvilge dispensasjon fra gjeldende planer er Plan- og bygningslova §19-2. Dispensasjon er en sikkerhetsventil som skal sikre fleksibilitet. Dispensasjon kan eksempelvis benyttes der forholdene har endret seg eller det dukker opp momenter som ikke er tatt hensyn til ved planbehandlingen. Ulike planer er imidlertid gjenstand for en omfattende beslutningsprosess, og det skal derfor ikke være en kurant sak å fravike disse (Jf. Ot.prp. nr. 32 (2007-2008) s. 242).

Loven setter også noen begrensninger for kommunens muligheter til å innvilge dispensasjon:

- Dispensasjon kan ikke gis dersom hensynene bak bestemmelsen det dispenseres fra, hensynene i lovens formålsbestemmelse eller nasjonale eller regionale interesser, blir vesentlig tilsidesatt.
- Fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene.

Villrein er en slik nasjonal og regional interesse. Bli disse interessene *vesentlig* tilsidesatt kan ikke kommunen innvilge dispensasjon. Veilederen utdyper hva som regnes som vesentlig:

Der berørt (regional eller statlig) myndighet har frarådet at dispensasjon gis og begrunnet dette med at en dispensasjon vesentlig vil tilsidesette nasjonale eller regionale interesser, vil dette normalt innebære at vilkåret ikke er oppfylt.

Om vesentlighetskriteriet uttales i forarbeidene (til loven) : «Generelt kan man si at de nasjonale og regionale interessene må gjøre seg gjeldende med en viss tyngde for at de skal kunne anses som vesentlig tilsidesatt. En tilsynelatende mindre sak kan imidlertid reise viktige prinsipielle spørsmål, hvor valg av løsning kan ha betydelige konsekvenser utover den foreliggende sak. Dette kan gjøre at den er av vesentlig betydning. Den samlede miljøeffekten for et område, skal også vektlegges.»

Et slikt prinsipielt spørsmål er hvilken presedensvirkning et tiltak vil kunne ha. Sivilombudet, som fører kontroll med offentlig forvaltning, uttalte seg i mars 2018 til behandlingen av en dispensasjonssak som gjaldt bygging av ei hytte i randområdet til villrein [Dispensasjon til oppføring av hytte i randområdet for villrein - Sivilombudet](#). Sivilombudet drøfter her betydningen av enkeltsaker i forhold til presedens og samla belastning (Naturmangfoldlova §10):

«I saker som denne, hvor naturmangfoldet er berørt, er det ikke tilstrekkelig å vurdere skadevirkningene isolert og kun ut fra et nåtidsperspektiv. Etter naturmangfoldloven § 10 skal

«påvirkning av et økosystem ... vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for». Denne bestemmelsen skal blant annet forhindre en gradvis forvitring av leveområder hvor inngrepene gjerne finner sted «bit for bit, over tid, til den samlede belastningen er så stor at leveområder, arter eller genetisk mangfold kan gå tapt», jf. Ot.prp. nr. 52 (2008-2009) s. 104.»

Sivilombudet har i denne saken også uttalt seg om kravet i Pbl § 19-2 annet ledd annet punktum, om at fordelene ved å gi dispensasjon skal være klart større enn ulempene:

«Hvilke hensyn som er relevante i dispensasjonsvurderingen, må ses i sammenheng med de offentlige hensyn som skal ivaretas gjennom loven og offentlige arealplaner. Av ombudsmannens uttalelse i sak 2014/3266 fremgår det at det i utgangspunktet er «generelle areal- og ressursdisponeringshensyn som er relevante fordeler i en dispensasjonsvurdering»....

En enkeltstående eiers interesse i å bygge vil normalt ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn....

Loven krever dessuten at fordelene med å dispensere er «klart større» enn ulempene. Hva som nærmere ligger i dette, fremgår blant annet av ombudsmannens uttalelse i sak 2015/3269, hvor det heter at det under enhver omstendighet ikke er tilstrekkelig for å innvilge dispensasjon, at ulempene ved dispensasjonen eventuelt skulle være beskjedne».

Sivilombudet avviser her at dispensasjon kan innvilges ut fra at ulempene er beskjedne, og viser til at enkeltståendes eiers interesse i å bygge normalt vil ha begrenset vekt i forhold til mer generelle arealdisponeringshensyn. Dette understrekes også i rundskrivet «Dispensasjon – plan og bygningsloven kap. 19 – Rundskriv til kommunene i Innlandet» fra Statsforvalteren i Innlandet [Revidert rundskriv om dispensasjon | Statsforvalteren i Innlandet](#) vises det til at:

«Tiltakshavers interesser har imidlertid liten eller ingen vekt når tiltaket berører areal som er nasjonalt viktig, eksempelvis randområde for villrein – se her [SOM 2017/1346](#) og [2018/4760](#)».

Villreinnemnda har mange mindre saker på høring som hver for seg ikke har betydning for villreinen. Utfordringen ved slike saker er at de kan få presedens for regionalplanområdet som helhet. Likebehandling av saker i offentlig forvaltning er et svært viktig demokratisk prinsipp, men det gjør at nemnda i alle saker må vurdere hvilke konsekvenser et tiltak vil ha for villreinen dersom alle i samme situasjon skulle få tillatelse til samme tiltak, f.eks. alle landbrukseiendommer i regionalplanområdet kan dele opp bygningsmassen i flere enheter.

I de tilfeller der kommunene innvilger dispensasjon selv om villreinnemnda (og evt. andre regionale myndigheter) har frarådet dette, må villreinnemnda vurdere om kommunens vedtak skal påklages. Dette må vanligvis avgjøres av arbeidsutvalget, fordi fristen for å sende klage er 30 dager. Praksis har vært at sekretær lager utkast til klage som godkjennes og underskrives av leder.

Dersom nemnda klager må kommunen behandle saken på nytt. Dersom kommunen opprettholder sitt vedtak etter klagen, blir saken sendt til Statsforvalteren for endelig avgjørelse. Dersom Statsforvalteren i Innlandet har påklagd samme sak, oppnevner Kommunal- og distriktsdepartementet en såkalt settestatsforvalter til å avgjøre saken.

I forrige nemndsperiode (2020-2023) påklagde nemnda 2-4 dispensasjonsvedtak etter Pbl årlig. I disse klagesakene etter vant nemnda fram, enten ved at kommunen omgjorde sitt vedtak eller at saken gikk til avgjørelse hos Statsforvalter.

Tidligere nemnders praksis i tilsvarende saker

Nemnda har behandlet en rekke fradelingssaker de siste årene (2019/39, 2019/40, 2019/41 og 2019/42, 2021/52, 2022/17, 2023/32 og 2024/2). (Oversikt over tidligere saker finner dere på [Rondane | Villrein](#), lenke til villreinnemnda finnes under «Lokal forvaltning» og nederst på nemndas oppslag finner dere «Møtereferater»).

Tidligere nemnder har i disse sakene vist til at:

Det må utvises en streng holdning til fradeling av setrer og buer fra landbrukseiendommer til fritidsboliger i nasjonalt villreinområde. I utgangspunktet skal dette ikke tillates.

Fradeling av setrer og buer fra landbrukseiendommer og omgjøring til fritidsformål vil kunne utløse ønsker om standardheving og utvidelser, noe som igjen vil kunne medføre økt ferdsel i villreinens leveområder. Med mange setrer og buer i regionalplanområdet for Rondane, vil en slik utvikling være uheldig.

Villreinnemnda har i de fleste sakene frarådd at kommunen gir dispensasjon til fradeling. Dette har også vært tilfelle der den fradelte bygningen har vært matrikulert som fritidsbygg, som i denne saken.

VURDERING

Villreinnemnda har ingen beslutningsmyndighet etter jordloven. Villreinnemnda foretar derfor kun en villreinfaglig vurdering etter Pbl, ikke landbruksfaglige vurderinger eller vurderinger av hensynet til kulturlandskapet.

Som enkeltsak vil ikke en fradeling som omsøkt ha vesentlig betydning for villreinen. Den presedens en dispensasjon vil ha for regionalplanområdet, vurderes imidlertid til å være vesentlig:

Juridisk sett vil en fradeling av ei seter/bu/hytte med tomt bety at eiendommen blir fritt omsettelig. Eiendomsoverdragelser utløser ofte ønsker om standardheving og utvidelser, noe som igjen vil kunne medføre økt ferdsel i villreinens leveområder. (Dersom en eiendom eksempelvis har bygningsmasse på 100 m² vil øvre grense for bygningsmassen være nådd, og det blir vanskelig å få innvilget dispensasjon om å øke arealet. Dersom eiendommen deles i to enheter hver på 50 m², vil de to eierne seinere kunne søke hver for seg om å utvide bygningsmassen til 100 m², dvs. at den samla bygningsmassen blir 200 m²).

Innenfor plangrensene for regionalplan Rondane (Sølnkletten ikke medtatt) er det registrert ca. 2800 seterhus, koier og buer. En oppdeling også av en mindre andel av disse vil øke antall fritidseiendommer i området. Dette vil igjen øke ferdselen inn i villreinens leveområder. Volumet av ferdsel i Rondane er allerede påvist å fortrenge villreinen fra viktige funksjonsområder og hindre trekk, jfr. [klassifiseringen etter kvalitetsnormen for villrein](#).

Bygninger for landbruksformål kan etableres ut fra mindre strenge kriterier i Plan- og bygningslova enn fritidshus. Det er derfor uheldig at bygg satt opp for landbruksformål fradeles og omgjøres til fritidshus, som det i utgangspunktet ville vært strengere krav for å få bygd.

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshaversegen interesse. Fordelene med å gi dispensasjon vurderes derfor å være mindre enn ulempene, gjennom den presedensvirkning en slik sak vil ha i Rondane villreinområde.

Det anbefales derfor at tidligere praksis i Villreinnemnda for Rondane og Sølnekletten videreføres, og at dispensasjon frarås.

FORSLAG TIL VEDTAK

Som enkeltsak vil ikke en fradeling som omsøkt ha vesentlig betydning for villreinen. Den presedens en dispensasjon vil ha for regionalplanområdet, vurderes imidlertid å være vesentlig. Innenfor plangrensene for regionalplan Rondane (Sølnekletten ikke medtatt) er det registrert ca. 2800 seterhus, koier og buer. En oppdeling også av en mindre andel av disse vil øke antall fritidseiendommer i området vesentlig. Dette vil igjen øke ferdselen inn i villreinens leveområder. Volumet av ferdsel i Rondane er allerede påvist å fortrenge villreinen fra viktige funksjonsområder og hindre trekk, jfr. [klassifiseringen etter kvalitetsnormen for villrein](#).

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å innvilge dispensasjon vurderes ikke å være klart større enn ulempe.

Villreinnemnda frarår derfor at dispensasjon innvilges.

NEMNDAS BEHANDLING

I høringsbrevet sendt til villreinnemnda skriver kommunen bl.a.:

Den 24.01.2023 var saken på nytt til behandling i HULU fordi grunneier hadde sendt inn en ny søknad om bl.a. samme fradeling. Kommunedirektørens forslag til vedtak var å på nytt avslå søknaden om fradeling av Sætervollen 1. HULU vedtok imidlertid denne gangen å gi tillatelse til fradeling etter jordloven.

Åmots representant i nemnda opplyste at dette ikke var riktig. Skal en søknad behandles på nytt etter såpass kort tid siden forrige avslag, skal det foreligge nye opplysninger av betydning. I forrige møte i HULU ble derfor saken utsatt, i påvente av oppdaterte opplysninger. Det ble videre opplyst at eiendommen har to hytter som begge brukes av ulike familiemedlemmer, slik at en oppdeling av eiendommen ikke vil føre til endring i bruk.

Dovres representant viste til at det vil kunne være forskjell på fradelingssaker. Her er det en fradeling fra en eiendom som skal drives videre, ikke en eiendom som skal opphøre som driftsenhet gjennom bruksrasjonalisering.

Alvdals representant pekte på at dagens bruk ikke kan legges til grunn i slike saker, da det er uvisst hva som vil skje med bruken i neste generasjon.

VEDTAK

Som enkeltsak vil ikke en fradeling som omsøkt ha vesentlig betydning for villreinen. Den presedens en dispensasjon vil ha for regionalplanområdet, vurderes imidlertid å være vesentlig. Innenfor plangrensene for regionalplan Rondane (Sølnekletten ikke medtatt) er det registrert ca. 2800 seterhus, koier og buer. En oppdeling også av en mindre andel av disse vil øke antall fritidseiendommer i området vesentlig. Dette vil igjen øke ferdselen inn i villreinens leveområder. Volumet av ferdsel i Rondane er allerede påvist å fortrenge villreinen fra viktige

funksjonsområder og hindre trekk, jfr. [klassifiseringen etter kvalitetsnormen for villrein](#).

Det er i denne saken ikke sannsynliggjort andre fordeler med å gi dispensasjon enn tiltakshavers egen interesse. Fordelene med å innvilge dispensasjon vurderes ikke å være klart større enn ulempene.

Villreinnemnda frarår derfor at dispensasjon innvilges.

Vedtaket var enstemmig.

2024/9 UTLYSING AV TILTAKSMIDLER 2024

SAKSOPPLYSNINGER

Tiltaksmidlene er årlige midler som er basert på innbetalt fellingsavgift fra jegerne foregående år. Størrelsen på tiltaksmidlene varierer derfor fra år til år, avhengig av fellingskvoter og fellingsprosent det enkelte år. For 2024 har nemnda kr. 153 840 til fordeling (kr. 145.940 i 2023).

Tiltaksmidlene kan benyttes til å:

- styrke forvaltningen av villreinstammen.
- fremme befolkningens forståelse og kunnskap for villreinen sin bruk av fjellområdene, særlig overfor barn og unge.
- følge opp Regional plan for Rondane og Sølnekletten.
- styrke kunnskapen om artens arealbruk i nåtid og fortid.

Midlene ble i noen år blitt utlyst via mail til de tre villreinutvalgene, aktuelle fjellstyrer og kommuner, samt Norsk Villreinsenter Nord. Mottakerne av e-posten ble også bedt om å gjøre utlysingen kjent for andre aktuelle søkere, f.eks. skoler.

De siste årene har det imidlertid vært begrensa med midler fordi antall fellingsløyver har gått ned i forhold til tidligere. Arbeidet med bestandsovervåking (minimumstillinger på vinteren, kalvetellinger på sommeren og strukturtellinger på høsten) har imidlertid hatt samme omfang som tidligere for de tre villreinutvalgene. Dvs. at utvalgene har måttet gjøre samme jobb med mindre midler. Tiltaksmidlene de siste årene har derfor i sin helhet gått til arbeid med bestandsovervåking, siden dette arbeidet er et helt nødvendig grunnlag for forvaltning av villreinstammene i Rondane og Sølnekletten.

VURDERING

Det anbefales at nemnda allerede ved utlysingen tar høyde for at tiltaksmidlene for 2024 i sin helhet vil gå til bestandsovervåking, og at midlene derfor bare utlyses overfor de tre villreinutvalgene. Dette vil spare andre aktører for unødvendig søknadsskriving.

FORSLAG TIL VEDTAK

Tiltaksmidlene lyses ut umiddelbart etter styremøtet 8.februar, med søknadsfrist 15.april. Midlene lyses kun ut overfor de tre villreinutvalgene.

NEMNDAS BEHANDLING

Det er viktig å stimulere til en ansvarlig bestandsforvaltning og støtte villreinutvalgenes bestandsregistreringer.

Midlene deles ikke likt mellom de tre utvalgene, men etter innbetalt fellingsavgift i de tre områdene foregående år.

VEDTAK

Tiltaksmidlene lyses ut umiddelbart etter styremøtet 8.februar, med søknadsfrist 15.april. Midlene lyses kun ut overfor de tre villreinutvalgene.

2024/10 EVENTUELT

Rovilt

Hvilken påvirkning rovilt har på villreinen ble diskutert. Roviltforvaltningen skjer gjennom egne nemnder, og med fokus på landbrukets behov. Rovilt er likevel en faktor nemnda må hensynta ved en helhetsforvaltning av villreinen, på linje med andre påvirkningsfaktorer som sjukdommer, der nemnda heller ikke har noen rolle i forvaltningen.

Villreinutvalgenes sekretærer vil bli invitert til å orientere nemnda om villreinforvaltning og -utfordringer i sine områder. Det er aktuelt å be Hans Petter Ruud, sekretær for Rondane Sør Villreinutvalg, å orientere spesielt om temaet, siden utvalget har gjort forsøk med kadaverhundsøk.

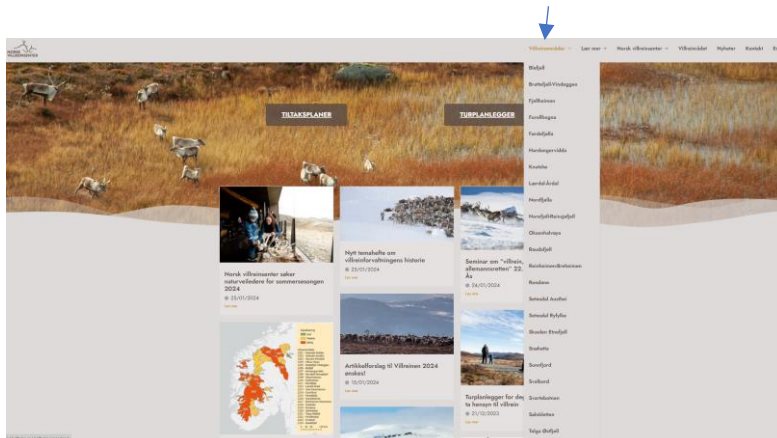
Kompetansetiltak

Som nevnt vil det gå en invitasjon til sekretærene for villreinutvalgene om å delta på nemndsmøter med orienteringer om Sølknletten, Rondane Nord og Rondane Sør.

Nemnda ønsker en gjennomgang av aktuelt lovverk, særlig Plan- og bygningslova og Naturmangfoldlova, supplert med noen særlover.

Lenker til aktuelt fagstoff

Det finnes mye fagstoff på [Villrein.no - Norsk villreinsenter - alt om villrein](http://Villrein.no), men det er ikke alltid like lett å finne fram på sidene. Går dere inn på fanen øverst som heter «Villreinområder» får dere opp ei liste over områdene. Går dere inn på Sølknletten eller Rondane, finner dere mye stoff om de enkelte områdene her.

Hjorteviltforskriften med veileder: Hjemler bl.a. villreinnemndas oppgaver.
[m478.pdf \(miljodirektoratet.no\)](https://www.miljodirektoratet.no/m478.pdf)

Kvalitetsnormen for villrein: Oversikt over hva som er gjort hittil: [Kvalitetsnorm for villrein | Villrein](#)

Hvordan kvalitetsnormen er bygd opp, inkludert kunnskapsstatus:
<https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/publikasjoner/M869/M869.pdf>
(Kunnskapsstatus for «Effekter av store rovdyr og jakt» finnes på s. 75)

Første klassifisering av de nasjonale villreinområdene (inkl. Rondane og Sølknletten): [NINA Brage: Klassifisering av de ti nasjonale villreinområdene etter kvalitetsnorm for villrein. Første klassifisering – 2022](#)

Tilrådingen til tiltaksplan for villrein i Rondane (tilsvarende arbeid for Sølknletten er ennå ikke gjennomført): [Tilråding om tiltak for villrein i Rondane | Statsforvalteren i Innlandet](#)

Godtgjørelser

Det gis møtegodtgjørelse for møteforberedelser og medgått tid på møtene. Antall timer det kan kreves godtgjørelse for, står i starten av protokollen.

Krav om reise- og møtegodtgjørelse fra nemndsmedlemmene skal legges inn elektronisk i et system som driftes av DFØ (direktoratet for økonomistyring). Dette må enten gjøres via en nettside:
<https://dfo.no/kundesider/reiseregning/reiseregning-for-honorarmottakere>
eller via app'en «DFØ Selvbetjening» – for mobil eller nettbrett (Lastes ned fra Google Play eller App-store). App'en skal være enklere å bruke enn web-sida.

Før du kan legge inn krav om møtegodtgjørelse/reiseregning må du være registrert i systemet med de opplysningene vi samlet inn på møtet 8.februar. Medlemmer som var med i forrige nemnd kan legge inn krav med en gang. **Nye medlemmer må vente på mail om at de er lagt inn før de kan benytte betalingsløsningen.**

Veiledende satser for godtgjørelse fastsettes årlig i [Statens personalhåndbok](#) (kan endres av det enkelte fagdepartement). Veiledende satser for utvalgsgodtgjøring fra 1. januar 2024 er:

Leder: kr 721,- pr. time (kr. 545 for møteforberedelser).

Øvrige medlemmer: kr 545,- pr. time

Bruk kode/lønnart 5534 «Honorar timer» når du krever møtegodtgjørelse.

Møtegodtgjørelsen er *ikke* det samme som tapt arbeidsfortjeneste. Dersom du blir trukket av arbeidsgiver for de timene du er borte fra arbeid, har du krav på tapt arbeidsfortjeneste *i tillegg* til møtegodtgjørelsen, inntil en øvre beløpsgrense. Du må da sende en skriftlig bekreftelse fra arbeidsgiver på at du trekkes i lønn for møtene, og hvor mye du trekkes pr. time for fravær. Dette sendes inn bare en gang, ikke for hvert møte.

Er du selvstendig næringsdrivende *kan* det gis en høyere timesats utover den fastsatte for faktisk medgått tid og for arbeid i møter og møteforberedelser, inntil kr. 1499 pr. time. Er det

gardbrukere som f.eks. må leie inn avløser for fjøsstell, vil dokumenterte utgifter kunne dekkes.

Medlemmer med utvalgsgodtgjøring kan få dekket dokumenterte utgifter til barnepass.

Det har blitt en innskjerping i forhold til dokumentasjon de seinere årene, og jeg venter på endelig avklaring på dette fra Miljødirektoratet. Miljødirektoratet har lovt å oversende mer informasjon så snart som mulig. Denne ettersendes til dere så snart den kommer. Vi tar også en gjennomgang på neste nemndsmøte for de som ønsker det.